

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 398. An igitur & qualiter Clerici aut etiam religiosi obtinere & retinere possint feuda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

quæst. 13. num. 4. Balbo de præscript. p. 5. qu. 20. & aliis præter lapsum 40. annorum requirunt, ut intra eundem saltem bis diversis vicibus facta fuerit infeudatio. Similiter quando res per apertionem feudi reversa ad ecclesiam censeatur ejusdem mensæ incorporatæ, in ordine ut reinfeudari nequeat, controvertunt AA. de quo dictum alibi, & videri potest Wiestn. h. t. à num. 35.

3. Resp. tertio: Non tantum res allodiales, sed etiam feudales, seu jam actu infeudatæ concedi alteri possunt, seu subinfeudari à possidente feudum. Laym. loc. cit. Rosenth. loc. cit. concl. 15. num. 5. Pirh. h. t. num. 5. in fine; & quidem sine consensu domini directi, ut cum Gl. communiter recepta in c. qua in ecclesiarum. de consuet. v. alienandi feudum. Gozadin. cons. 62. num. 5. Curt. Jun. de feud. dicens communem. Zaf. de feud. 9. part. vers. 11. fallit, quos citat & sequitur Clar. §. feudum. quæst. 32. num. 1. certumque id est de feudo seculari. De feudo ecclesiastico idem dicit Jacob. de Belvisio in c. 1. qui feud. dare poss. esse que magis communem cum Socin. cons. 66. post num. 3. & Zafio loc. cit. tenet Clar. loc. cit. num. 2. dicens non videri allegari posse probabilem rationem diversitatis hoc in puncto inter ecclesiam & privatum. Quamvis dum hæc subinfeudatio fit de bonis ecclesiæ, quæ illa habet ab aliis in feudum, requirit solennitates juris. Pirh. loc. cit. De cætero tamen in decimis, quas ab ecclesia habet laicus, ab eodem subinfeudari alium laicum, etiam accedente autoritate & consensu Episcopi, sentit communiter AA. cum Abbate in c. prohibemus de decimis. num. 4. asserit Clar. loc. cit. num. 3. ea assignata ratione disparitatis quod ad alia feuda ecclesiastica, quæ habita ab ecclesia laici infeudare possunt aliis laicis: Quod laici retinere non possunt decimas sine periculo animarum, sicut res alias ab ecclesia acceptas retinere possunt; & hinc ecclesia conetur omni studio eripere ex manibus eorum decimas; cui tamen bene dicit adversari, quod docuit quæst. 13. nimirum, quod ecclesia reversas ad se decimas rursus concedere possit laicis, si eæ solita aliàs ab ea infeudare laicis; pro quo citat plures.

Quæst. 397. Quinam feudi recipiendi & habendi capaces sint?

Resp. Omnes, qui nominatim ab eo recipiendo non prohibentur, juxta quod dicitur l. 3. feud. tit. 3. personam investituram accipientis non distinguimus. Proinde investiri seu infeudari poterit etiam servus, ut expresse additur loc. cit. Item famina; etsi enim in feudo propriissimè tali succedere nequeat, concedi tamen absolute ei posse feuda, constat ex l. 2. feud. tit. 23. §. fin. & tit. 30. Item feudum ab inferiore habere potest superior. Arg. l. 2. feud. tit. 3. & l. 14. ff. de juridict. quamvis superior, præsertim dum est ecclesiasticus, ad servitia ratione feudi præstanda subvasallum constituere possit & solet, ut Reiffent. h. t. n. 51. cum Schrad. de feud. p. 4. c. 3. attestans de praxi. Item minorennis & pupillus, etiam asque tutoris & curatoris autoritate. Arg. cit. l. 2. tit. 3. & princ. Inst. de author. tutor. dum ibi dicitur, quod pupillis liceat facere conditionem suam meliorem etiam sine autoritate tutoris, non verò deterior. Cum tamen etiam discrimine inter pupillum & minorem, quod pupillus accipiens feudum sine autoritate tutoris percipiat quidem utilitatem

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

feudi, non tamen contrahat obligationem præstandi servitia & onera realia, claudicante hac ratione hoc contractu ad modum aliorum contractuum cum pupillis initorum. Minor verò ad servitia saltem personalia se obligare possit sine curatoris autoritate; cum ad ea præstanda non obligetur curator, utpote qui non sicut tutor datur pro rebus & persona, sed tantum pro rebus juxta L. obligari. ff. de oblig. & act. De aliis, de quibus dubitari posset, an feudi capaces sint, vide infra, ubi de successione in feudis.

Quæst. 398. An igitur etiam & qualiter clerici aut etiam religiosi obtinere & remittere possint feuda?

1. Resp. primò: Clericos non constitutos in sacris neque beneficium habentes acquirere primò posse feuda etiam secularia, & habita retinere, non secus ac merè laicos, communis est omnium & extra dubium. Clar. §. feudum. quæst. 68. in fine. quare cum C. de Luca, de pensione. d. 46. num. 10. & d. 48. num. 3. & 4. citans pro hoc Tondut. ir. de pens. c. 77. num. 7. ait, feudum habere omnimodam cum clericatu incompatibilitatem, loquitur, ut patet ex ejus ratione, de feudo accepto à Principe laico, quod est militia, & quidem militia major eà simplice militiâ, magisque qualificata, & in qua magis solenne juramentum fidelitatis & subjectionis præstatur Principi laico. Uti & de feudo annexo Marchionatûs, Comitatus, Baronatûs similivè titulo, seu potius de feudo, cui similis annexa dignitas. Ipsum verò Marchionatum, Comitatum, &c. dum solum sunt honoratiji & verbalis dignitas, non importare dictam cum clericatu incompatibilitatem; at vide me in For. benef. p. 3. quæst. 643. num. 3. Verùm loquendo nunc de feudis ordinariis, quæ talem statum militarem non important, etsi etiam fortè servitium in militia exhibendum domino requirant.

2. Resp. secundò: Clericis etiam in sacris constitutis primò concedi possunt feuda etiam secularia seu à domino seculari; ita Fachin. l. 7. c. 35. Clar. §. emphyteusis. quæst. 78. num. 4. Rosenth. de feud. c. 3. conclus. 5. Zafius in epitom. feud. p. 5. num. 21. Pirh. h. t. num. 23. Wiestn. h. t. num. 50. etiam expresse loquens de clericis initiatis Ordinibus sacris; & constat tam ex jure canonico c. 6. & 7. de foro compet. quàm feudali, l. 2. feud. tit. 40. §. fin. Dum utroque loco tanquam indubitatum supponitur, clericos feudorum secularium sibi concedendorum capaces esse, & à domino directo data habere posse. His non obstante, quod hi textus, uti & citati AA. plerique clericorum in sacris constitutorum expressam mentionem non faciant. Clarus etiam loc. cit. in fine expresse neget clericos in sacris constitutos vel beneficium habentes retinere posse, (idem est de primò recipere) feudum, pro quo præstandum servitium personale; dum aliunde probatur sacros Ordines non obstare feudo recipiendo, nam, præterquam quod id locum non habeat in feudo franco, ubi nullum servitium personale exigitur, etiam servitium personale præstandum, ubi non tantum cum statu clericali, sed etiam cum sacris ordinibus nullam habet incompatibilitatem consistentem in indecentia, nullatenus talis feudi consecutionem seu receptionem impedire potest. Quia &, dum ha-

beret talem incompatibilitatem, & hinc per ipsum vasallum præstari non posset, exhiberi adhuc per alium posset; & licet hac ratione fortè deficeret feudum à propriissimè tali, adhuc tamen feudum propriè tale censetur, si dominus directus, uti potest, in ipsa concessione feudi seu investitura concederet vasallo exhibere illud servitium personale per substitutum ut Reiffenst. *h. t. n. 53*. Uti hæc confirmantur ex praxi, præsertim in Germania vigente, ubi passim clerici recipiunt & habent feuda non tantum franca, aut etiam habentia onera statum clericalem aut sacros Ordines non dedecentia, & hinc minus propriè talia, sed etiam servitium personale requirentia, dum Episcopi plurimique Abbates aliique Prælati feuda etiam majora & imperialia annexa suis dignitatibus ab Imperatore obtinent sub onere in bello exhibendi servitia personalia per alios. Atque ex his sequitur, etiam non amitti feuda, quæ quis habuit ante clericatum, post eundem & sacros Ordines susceptos, modò non requirant servitium personale dedecens statum clericalem aut sacros Ordines, quod per substitutum exhiberi nequeat. Et ita sentiunt sub hac limitatione omnes, quotquot aliàs absolute tenent præscindendo ab ista limitatione, amitti in hoc casu suscepti clericatus feuda. Clarus *loc. cit. qu. 5. Castrop. tr. 33. d. 10. p. 15. §. 6. Cravet. conf. 303. post num. 10. Rosenth. c. 7. concl. 30. n. 23. & 24. Vultej. de feud. & alii, quos citat & sequitur Pirh. h. t. num. 22*. Et hæc, quantum est de Jure canonico communi. Cujus contrarium dum statuunt leges seu consuetudines feudales, nimirum ut personæ ecclesiasticæ non sint capaces recipiendi feudi aut illud retinendi, cum specialiter disponant de rebus ad ecclesias & personas ecclesiasticas spectantibus ratione domini utilis, non valere dispositionem ob defectum potestatis & jurisdictionis cum Fagn. & Laym. tradit Pirh. *h. t. num. 23. in fine*.

3. Resp. tertio: Quod dictum de clericis secularibus, idem dicendum de religiosis sub eadem limitatione, nimirum non tantum ipsis monasteriis (& in specie Societati Jesu, ut constat ex *compend. privil. v. bona. §. 6.*) de novo concedi & donari posse bona feudalia seu feuda; sed etiam religiosos ipsos capaces esse eorum, pro ut constat ex *c. unic. de stat. religiof. in 6. ac tenent Zaf. in epitom. feud. p. 5. n. 72. dicens comunem. Rosenth. de feud. c. 3. concl. 5. Pirh. h. t. num. 23. Wiestn. num. 47. Reiffenst. num. 52. Clar. §. emphyteuf. qu. 78. n. 1*. Adeoque ea post susceptam religionem tam primò recipere, quam prius habita retinere possunt, modò, ut dictum de clericis in genere, & Clarus etiam expressè de monacho, servitium nullum personale iis incumbat, vel illud sit tale, quod à religioso honestè per se vel alium substitutum idoneum præstari possit. Et quidem feudum prius habitum ab ingrediente Societatem Jesu post ingressum non tantum non amitti, neque etiam transire in Societatem, sicut aliàs quò ad alios religiosos transit in monasterium juxta post dicenda; sed permanere etiam penes personam illius quo ad dominium utile, vel ex eo deducitur, quòd etiam tam dominium directum quam utile bonorum suorum allodialium retineat, usque dum per professionem aliasque constitutiones Societatis cogatur se eo abdicare. Quemadmodum etiam Equites militares (intellige religiosos) feuda habere posse certum ait Castrop. *tr. 33. d. 10. p. 15. §. 6. n. ult.* Qualiter verò feuda religiosi transeant ad monasteria, & hæc in ea succedant, dicitur paulò inferius.

Quest. 399. An & quando feudum ecclesiasticum concedi possit alicui potentiori, quam fuit is, qui illud ab Ecclesia habuit?

Resp. Tamen Prælati feudum ecclesiasticum (intellige reversionem ad ecclesiam) absolute seu necessitate non urgente concedere nequeat, ne conditio ecclesiæ fiat deterior. Laym. *in dissert. de reb. eccles. alienand. thes. 93. Pirh. h. t. num. 11*. potest tamen id etiam sine consensu Capituli aliisque solemnitatibus juris, necessitate urgente, in hoc nimirum casu, si feudum ecclesiæ ob delictum vasalli, puta, quia is alienavit sine consensu domini directi rediit ad ecclesiam, ita tamen, ut neque à vasallo, qui illud alienavit, neque ab eo, cui alienavit, facile recuperari possit, illud alicui potentiori laico concedere, ut sic mediante illo ecclesia illud recuperet. Et hic est casus propositus in *c. 2. h. t. ad quem specialiter in favorem ecclesiæ sic respondit Papa. Abb. ibid. num. 5. Rosenth. loc. cit. c. 4. concl. 16. num. 2. Pirh. loc. cit.*

Quest. 400. Quot modis acquiri possit feudum?

Resp. Tribus potissimum sequentibus. Pacto (per quod intelligitur conventio seu contractus ille, quo dominus directus rei suæ dominium utile concedit alicui, & ab hoc reciprocam accipit promissionem præstandi ea, super qua conventum) præscriptione, successione.

Quest. 401. Qualiter acquiratur pacto & mediâ investiturâ?

1. **R**esp. primò declarando, quid nomine investituræ veniat, & quotuplex illa. Est itaque investitura actus ille solemnis, quo feudatarius à domino mittitur in possessionem rei feudalis, aut porrectio signi alicujus, puta vexilli, gladii vel hastæ, annuli pro consuetudine locorum diversa, unà cum prolatione verborum aptorum ad significandum, se velle ei feudum concedere, & actualiter eum investire, ut habetur, *l. 2. feud. rit. 2.* ubi etiam, quòd prior ille actus, quo à domino ejusvè deputato actualiter mittitur in possessionem, sit & dicatur investitura propriè realis & corporalis, in qua plene transfertur in vasallum dominium utile & possessio rei feudalis. Actus verò alter seu traditio illa signi sit & dicatur investitura abusiva, per quam non transfertur actu possessio in vasallum, censetur tamen ei data potestas eam apprehendendi propria autoritate. Ita Clarus, *§. feudum. quæst. 26. n. 1. Reiffenst. h. t. num. 55.* quin & tenetur dominus sic abusivè investito tradere actualem possessionem seu investituram propriè talem, ita ut pœnitere non possit, nec satisfaciat præstando interesse, *l. 2. feud. rit. 26. §. si facta. Reiffenst. num. 56. cum Claro loc. cit. num. 2.* qui tamen hanc addit exceptionem: nisi post factam illam abusivam investituram investivisset alium propriè, tradendo ei actualem possessionem; tunc enim ait præferendum secundum, & liberari dominum præstando illi primo interesse juxta *Gl. in cit. loc. uti etiam, ut Clarus loc. cit. num. 34. cum And. de Ifern. in cit. §. si facta;* dominus postquam promittit feudum nullà factâ investiturâ non tenebitur ad tradendam possessionem, sed solum ad interesse. His suppositis

2. Resp.